

แนวทางปฏิบัติ
เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (PEPs)

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

บทนำ.....	๑
๑. ที่มา.....	๑
๒. วัตถุประสงค์	๒
๓. การจำแนกประเภทบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง.....	๒
๔. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง.....	๒
๕. การสิ้นสุดสถานภาพของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง.....	๖
ภาคผนวก.....	๘
ข้อมูลการติดต่อกรณีมีข้อสงสัยหรือข้อสอบถามในการปฏิบัติ.....	๑๖

บทนำ
แนวทางปฏิบัติ เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง
(FATF Guidance Politically Exposed persons : PEPs)

๑. ที่มา

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) และมาตรฐานสากลและแนวปฏิบัติตามข้อแนะนำที่ ๑๒ และข้อที่ ๒๒ ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF Guidance Politically Exposed Persons) ได้กำหนดหลักการและเหตุผลสำคัญในการกำหนดตำแหน่งของบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหาร โดยเฉพาะการบริหารงบประมาณของรัฐเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (Politically Exposed Persons : PEPs) เพื่อเป็นมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือถูกใช้เพราะเหตุที่ได้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวในการทุจริตและกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

อย่างไรก็ตาม การพิจารณากำหนดตำแหน่งใดให้เป็น PEPs นั้น ไม่ได้หมายความว่าตำแหน่งหรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งดังกล่าวนั้นได้กระทำความผิดหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำทางกฎหมาย หลักการสำคัญในการพิจารณากำหนดตำแหน่งใดก็ตามเป็น PEPs เนื่องจากตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวมีความสำคัญในการบริหารงานเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องสำคัญและการอนุมัติใช้งบประมาณของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติโครงการ การออกกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งอาจเปิดโอกาสให้เกิดการเรียกรับสินบน การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ หรือการใช้อำนาจในทางที่ผิด อาจทำให้บุคคลเหล่านั้นมีความเสี่ยงสูงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตและการฟอกเงินได้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมซึ่งได้แก่ สถาบันการเงิน (Financial Institution : FI) และผู้ประกอบการวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Designated Non – Financial Businesses and Professions : DNFBP) ที่จะต้องมีมาตรการในการตรวจสอบและเฝ้าระวังบุคคลที่ถูกกำหนดตำแหน่งเป็น PEPs ดังกล่าว โดยพยายามอย่างเต็มความสามารถในทางธุรกิจ (Best Effort) และมีมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าย่างเข้มข้น (Enhanced Due Diligence : EDD) สำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลที่ถูกกำหนดตำแหน่ง PEPs รวมถึงครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว โดยข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (The FATF Recommendation) ได้กำหนดคานิยามของ PEPs โดยแยกประเภทเป็น ๓ ประเภทคือ

(๑) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในต่างประเทศ (Foreign PEPs) คือ บุคคลที่ได้รับหรือเคยได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในต่างประเทศ เช่น ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล นักการเมืองอาวุโส หรือข้าราชการอาวุโส เจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ หรือฝ่ายทหารระดับอาวุโส ผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่สำคัญของพรรคการเมือง

(๒) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศ (Domestic PEPs) คือ บุคคลที่มอบหมายหรือเคยได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในประเทศ เช่น ประมุขแห่งรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล นักการเมืองอาวุโส หรือข้าราชการอาวุโส เจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ หรือฝ่ายทหารระดับอาวุโส ผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่สำคัญของพรรคการเมือง

(๓) บุคคลผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือเคยได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์การระหว่างประเทศ (International Organization PEPs)

สำนักงาน ป.ป.ง. ได้นำข้อแนะนำของ FATF ในเรื่องดังกล่าวมากำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยได้กำหนดบทนิยามคำว่า “บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง” (Politically Exposed Persons (PEPs)) ให้มีความหมายว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ หรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในประเทศหรือต่างประเทศ ได้แก่ ประมุขแห่งรัฐหรือรัฐบาล รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐวิสาหกิจหรือ

หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้มีบทบาทสำคัญในพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าว ในองค์การระหว่างประเทศ และผู้ที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าระดับดังกล่าว โดยต่อมาเลขาธิการ ปปง. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ปปง. ได้ออกประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง เพื่อกำหนดตำแหน่งบุคคลดังกล่าว ให้เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง^๑ ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา บริหารความเสี่ยง โดยประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ เป็นต้นไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม) เกี่ยวกับการตรวจสอบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (Politically Exposed Persons : PEPs) เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๓. การจำแนกประเภทบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (Politically Exposed Persons : PEPs)

บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (Politically Exposed Persons : PEPs) แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มหลัก ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ดังนี้

๑. บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศ (Domestic PEPs)
๒. บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในต่างประเทศ (Foreign PEPs)
๓. ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์การระหว่างประเทศ (International Organization PEPs)

(รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก)

๔. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

๔.๑ การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กรณีที่ลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเป็นกระบวนการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงสำหรับลูกค้าทุกราย ตั้งแต่ก่อนรับเป็นลูกค้าและหลังจากรับเป็นลูกค้าแล้วก็ต้องดำเนินการอยู่ตลอดระยะเวลาจนกว่าความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าจะยุติลง หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า และต้องดำเนินการตรวจทานปรับปรุงอยู่เสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ ทั้งนี้ ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การรับเป็นลูกค้าหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมจะต้องขอข้อมูลอาชีพและสถานที่ทำงานของลูกค้าในการแสดงตน (Know your customer : KYC) ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด ดังนี้

๑) กรณีลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดา หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีข้อมูลอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการรับราชการ เคยรับราชการ ทำงานในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยทำงานในหน่วยงานของรัฐ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมนำรายชื่อหรือข้อมูลของลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือตรวจสอบจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ และหากพบว่าลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า นั้น เป็น PEPs ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง หรือเป็นสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs ดังกล่าว ให้พิจารณาเป็นปัจจัยหนึ่งประกอบกับปัจจัยความเสี่ยงอื่น ๆ ตามประกาศที่สำนักงาน ปปง.

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๒/ตอนพิเศษ ๓๘๑ ง /หน้า ๒๗/๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

กำหนด^๒ ทั้งนี้ กฎหมายมิได้ห้ามในการสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมกับลูกค้าที่ถูกกำหนดให้เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง เพียงแต่ให้มีกระบวนการกำหนดระดับความเข้มข้น ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายเท่านั้น^๓

๒) กรณีลูกค้าเป็นนิติบุคคล ให้พิจารณาข้อมูลอาชีพของบุคคล^๔ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่มีอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล และผูกพันนิติบุคคล บุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีตำแหน่งบริหารระดับสูง หรือ ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคล

(๒) บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ในกรณีดังนี้

(ก) ในกรณีที่เป็นทรัสต์ ให้พิจารณาจากผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสต์ ผู้คุ้มครอง ผู้รับประโยชน์หรือประเภทของผู้รับประโยชน์ และบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจควบคุมทรัสต์ ซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ในสายการควบคุมหรือการเป็นเจ้าของด้วย

(ข) ในกรณีที่เป็นทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน ให้พิจารณาจากผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสต์ และผู้รับประโยชน์

หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลผู้มีอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล และผูกพันนิติบุคคล หรือ บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย รวมทั้งบุคคลซึ่งมีตำแหน่งบริหารระดับสูง เป็น PEPs ตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง หรือเป็นสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs ดังกล่าว ให้พิจารณาเป็นปัจจัยหนึ่งประกอบกับปัจจัยความเสี่ยงอื่น ๆ ตามประกาศที่สำนักงาน ป.ง. กำหนด และให้ดำเนินการเช่นเดียวกับลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา

๓) กรณีลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs เนื่องจากลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าดังกล่าวเป็นเพียงสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิด ซึ่งมิได้มีตำแหน่งโดยตรง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเหล่านี้ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมอาจกำหนดให้มีการแจ้งข้อมูลในลักษณะ “การแจ้งข้อมูลด้วยตนเองโดยสมัครใจ (Self-Declare)” ตั้งแต่การสมัครขอใช้บริการ ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจนำรายชื่อหรือข้อมูลของลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าที่ได้ไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือตรวจสอบจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ได้ด้วย และหากพบว่าลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs ตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ให้พิจารณาเป็นปัจจัยหนึ่งประกอบกับปัจจัยความเสี่ยงอื่น ๆ ตามประกาศที่สำนักงาน ป.ง. กำหนด และให้ดำเนินการเช่นเดียวกับลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา เว้นแต่กรณีเป็นสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดกับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในต่างประเทศต้องกำหนดให้ลูกค้าดังกล่าวเป็นลูกค้าที่มีเสี่ยงสูง และตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น

^๒ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

^๓ ข้อ ๑๑ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓

^๔ ข้อ ๒๐ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบแนวทางปฏิบัติเรื่องการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของแต่ละกลุ่มธุรกิจ

ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูลลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ

๑) ในกรณีที่พบว่าลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำเป็น PEPs ในประเทศ หรือในองค์กรระหว่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมสามารถบริหารความเสี่ยงหรือปรับระดับความเสี่ยงลงได้ โดยให้ประเมินความเสี่ยงร่วมกับปัจจัยความเสี่ยงอื่น ๆ เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศ ความเสี่ยง เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ ความเสี่ยงเกี่ยวกับช่องทางในการให้บริการ และให้กำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำตามที่ประเมินได้ ซึ่งอาจลดลงหรือเพิ่มขึ้นแล้วแต่กรณี เพื่อบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงนั้นตั้งแต่รับเป็นลูกค้ำไปจนถึงรอบในการทบทวนข้อมูลหรือจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้ำรายดังกล่าว

๒) ในกรณีพบลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำเป็น PEPs ในต่างประเทศ ให้ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมกำหนดให้ลูกค้ำดังกล่าวเป็นลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูงและตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำในระดับเข้มข้นทุกราย

ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินการกับลูกค้ำหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำซึ่งเป็น PEPs หรือที่เป็นสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs ที่มีความเสี่ยงสูง

หากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมประเมินแล้ว พบว่าลูกค้ำหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำมีความเสี่ยงสูง ให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำรายนั้น ในระดับเข้มข้นตามข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้^๔

(๑) หาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้ำเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง หรือวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมแต่ละครั้ง รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้ำ อาชีพ ชื่อและสถานที่ตั้งของที่ทำงาน หรือลายมือชื่อของผู้ทำธุรกรรม ซึ่งรวมถึงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

(๒) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บริหารที่ผู้บริหารระดับสูงมอบอำนาจให้เป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง

(๓) เมื่อมีการทบทวนข้อมูลและความเสี่ยงของลูกค้ำ ให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาผลการทบทวนดังกล่าวว่าสมควรจะอนุมัติให้ดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำนั้นต่อไปหรือไม่

(๔) กำหนดกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาเพิ่มความถี่ ขั้นตอนหรือลักษณะการติดตามความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความเคลื่อนไหว ในการทำธุรกรรม และเพิ่มความถี่ในการตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้ำและการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ

^๔ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๓ ประกอบข้อ ๑๒

หมายเหตุ การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ากรณีกรมธรรม์ประกันภัย^๖ นอกจากจะต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าซึ่งเป็น PEPs ตามขั้นตอนที่ ๑ และขั้นตอนที่ ๒ แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้ด้วย

(๑) **ในขณะที่รับลูกค้า** ให้พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยว่าเป็น PEPs หรือไม่ หากพบว่าเป็น PEPs ที่มีความเสี่ยงสูง ให้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลูกค้ากับบุคคลที่เป็น PEPs นั้น และให้พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารความเสี่ยงลูกค้า

(๒) **ในขณะที่ต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย** ให้พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัย หรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยนั้น หากเป็น PEPs ที่มีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลูกค้ากับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองนั้น และแจ้งให้ผู้บริหารระดับสูงทราบก่อนอนุมัติจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย

ขั้นตอนที่ ๔ การบริหารความเสี่ยงและการทบทวนข้อมูลลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าที่เป็น PEPs หรือลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าที่เป็นสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs

(๑) **เมื่อรับเป็นลูกค้าแล้ว**

๑) **กรณีที่เป็น PEPs ในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ** ให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ตามระดับความเสี่ยงที่ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมประเมินได้ ซึ่งหากปรากฏข้อเท็จจริงที่ทำให้ความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไป เช่น ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าพ้นจากตำแหน่งที่ถูกกำหนดให้เป็น PEPs เกินกว่า ๑ ปี และไม่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs ในปัจจุบันหรือไม่มีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสำคัญใด ๆ ที่เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าว หรือการบริหารองค์กร การควบคุมงบประมาณหรือทรัพยากรองค์กร การอนุมัติหรือมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมก็สามารถปรับระดับความเสี่ยงลงได้ แต่ต้องให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติในการปรับระดับความเสี่ยงของลูกค้ารายนั้น ๆ หากแต่ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ารายนั้นยังมีอิทธิพล บทบาทสำคัญๆ หรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs อยู่ ก็ให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม ทำการบริหารความเสี่ยงต่อไปอย่างต่อเนื่องจนกว่าลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ารายนั้นจะยุติความสัมพันธ์กับบุคคลในตำแหน่งที่ถูกกำหนดให้เป็น PEPs

^๖ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๒๘ ให้สถาบันการเงินพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า

ในกรณีที่พบว่าผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่มีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นตามข้อ ๑๒ และในเวลาที่จะต้องจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย ให้สถาบันการเงินระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายดังกล่าว

ในกรณีที่พบว่าผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันภัยเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองที่มีความเสี่ยงสูง ให้สถาบันการเงินตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลูกค้ากับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองนั้น และแจ้งให้ผู้บริหารระดับสูงทราบก่อนอนุมัติจ่ายเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย ทั้งนี้ การตรวจสอบความสัมพันธ์ของลูกค้าดังกล่าว หากพบข้อสงสัยที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้สถาบันการเงินพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

๒) กรณีที่เป็น PEPs ในต่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมจะต้องบริหารความเสี่ยงอย่างเข้มข้นตลอดระยะเวลาที่ยังคงเป็นลูกค้าอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

(๒) การทบทวนข้อมูลลูกค้า ให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมดำเนินการตรวจสอบ ในโอกาสแรกตาม Best Effort ที่ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมกำหนด หรือในระหว่างที่ทำธุรกรรมกับลูกค้า หากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตรวจสอบพบว่าลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ยังคงเป็น PEPs หรือเป็นสมาชิกในครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs ให้การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ารายนั้น ซึ่งหากพบว่ามีความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปก็ต้องกำหนดมาตรการให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติผลการปรับระดับความเสี่ยงของลูกค้ารายดังกล่าว^๗

ขั้นตอนที่ ๕ การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

การทำธุรกรรมโดยปกติของบุคคลที่เป็น PEPs หรือสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs ไม่ถือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่ต้องรายงานมายังสำนักงาน ป.ง. เว้นแต่ กรณีตรวจพบพฤติการณ์การทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่อาจเกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยให้รายงานตามแนวทางปฏิบัติในเรื่องของการรายงานธุรกรรม^๘ และหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดต่อไป^๙

๕. การสิ้นสุดสถานภาพของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง^{๑๐}

(๑) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศ

๑) จะสิ้นสุดสถานภาพเมื่อ PEPs พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเกิน ๑ ปี

๒) แต่หากพบว่าบุคคลที่พ้นตำแหน่งดังกล่าวยังคงมีอิทธิพล หรือความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็น PEPs แม้จะพ้นจากตำแหน่งเกิน ๑ ปีไปแล้ว ก็ให้ถือว่าบุคคลนั้นยังคงเป็น PEPs ต่อไปจนกว่าผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมจะพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน

^๗ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๒ วรรคสองตอนท้าย

^๘ แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม

^๙ ตัวอย่างตัวบ่งชี้พฤติกรรมน่าสงสัยตามแนวทาง AUSTRAC Regulatory Quick Guide เรื่อง Politically Exposed Persons (PEPs) ได้ยกตัวอย่างพฤติกรรมที่อาจบ่งชี้ถึงความเสี่ยงในการฟอกเงิน ได้แก่

- มีทรัพย์สินหรือเงินฝากจำนวนมากในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

- ทำธุรกรรมฝากและถอนเงินสดจำนวนมากหรือถี่ผิดปกติ

- โอนเงินระหว่างประเทศหลายครั้งในช่วงเวลาสั้น

- ใช้โครงสร้างนิติบุคคลหรือทรัสต์เพื่อปกปิดความเป็นเจ้าของที่แท้จริง

- ใช้บุคคลที่สามหรือผู้เชี่ยวชาญ เช่น ทนายความ หรือผู้สอบบัญชี เพื่อเคลื่อนย้ายเงินโดยไม่มีเหตุผลชัดเจน

ซึ่งในหมายเหตุได้ระบุไว้ว่า แม้การพบตัวบ่งชี้เพียงข้อเดียว ไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเป็นการกระทำผิดแต่ควรดำเนินการตรวจสอบและติดตามเพิ่มเติมเท่านั้น

^{๑๐} ประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

ข้อ ๑๕ ให้บุคคลผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(๑) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองตามข้อ ๒ ถึงข้อ ๑๒ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้ แม้บุคคลดังกล่าวจะพ้นจากตำแหน่งเกินหนึ่งปีแล้วก็ตาม หากบุคคลนั้นยังคงมีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในปัจจุบัน หรือมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสำคัญ ให้ถือว่าบุคคลนั้นยังคงเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่อไปจนกว่าสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการบอชิตตามมาตรา ๑๖ จะพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน

(๒) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองตามข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง

(๒) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในต่างประเทศ หรือบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์การระหว่างประเทศหรือผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในต่างประเทศ จะยังคงให้ถือว่าเป็น PEPs ต่อไป แม้จะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตาม (ประกาศฯ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดสถานการณ์เป็น PEPs ในต่างประเทศไว้)

หมายเหตุ อิทธิพล หมายถึง มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับตำแหน่งที่เป็น PEPs ที่เห็นเป็นประจักษ์ (เช่น มีเครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนตัวซึ่งสร้างขึ้นในระหว่างดำรงตำแหน่ง โดยสามารถนำไปใช้ในการเข้าถึงข้อมูลพิเศษ การผลักดันโครงการ หรือการแทรกแซงการตัดสินใจของหน่วยงานรัฐได้ หรือมีความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับระบบการทำงาน นโยบาย หรือช่องโหว่ต่างๆ ของหน่วยงานที่เคยดูแล ทำให้สามารถใช้ข้อมูลเหล่านั้นเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่นได้)

.....

ภาคผนวก

ตัวอย่างตำแหน่งหรือหน่วยงานซึ่งกำหนดให้เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง
ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

การกำหนดตำแหน่ง “บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง” เป็นการกำหนดตำแหน่งตามโครงสร้างของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ และใช้การเทียบเคียงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยและรองหัวหน้าหน่วยที่เทียบเท่ากับตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และสำหรับตำแหน่งพิเศษอื่นที่ไม่มีการเทียบไว้ก็จะกำหนดชื่อตำแหน่งโดยเฉพาะ ซึ่งตำแหน่งข้างล่างนี้เป็นเพียงการยกตัวอย่างเพื่อประกอบการดำเนินการเท่านั้น หากพบว่าบุคคลหรือตำแหน่งใดเข้าข่ายการเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมพิจารณาดำเนินการตามแนวทางปฏิบัตินี้ด้วย

๑. ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในรัฐบาล ตามข้อ ๒ แห่งประกาศฯ ได้แก่

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รองนายกรัฐมนตรี
- (๓) รัฐมนตรี
- (๔) ข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทบริหาร ระดับสูง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เช่น ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรี เลขานุการนายกรัฐมนตรี และรองเลขานุการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมือง และโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี^{๑๑}

๒. ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ในฝ่ายนิติบัญญัติ ตามข้อ ๓ แห่งประกาศฯ ได้แก่

- (๑) ประธานสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
- (๓) ประธานวุฒิสภา
- (๔) รองประธานวุฒิสภา
- (๕) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๖) สมาชิกวุฒิสภา
- (๗) เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร
- (๘) รองเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร
- (๙) เลขานุการวุฒิสภา
- (๑๐) รองเลขานุการวุฒิสภา

๓. ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ในฝ่ายบริหาร ตามข้อ ๔ แห่งประกาศฯ ได้แก่

- (๑) ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับสูง ในราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค^{๑๒} เช่น

๑) ปลัดกระทรวง

๒) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี และอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ได้แก่ เลขานุการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขานุการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขานุการ

^{๑๑} คู่มือข้าราชการการเมือง, สำนักเลขาธิการสำนักนายฯ พ.ศ. ๒๕๖๒. ซึ่งตำแหน่งข้าราชการการเมืองเทียบเท่าผู้บริหารระดับสูง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไข

^{๑๒} พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของสำนักงาน ก.พ.

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขานุการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๓) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงและอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ได้แก่ เลขานุการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๔) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ และขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี ได้แก่ เลขานุการสภาการศึกษา เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเลขานุการคณะกรรมการอาชีวศึกษา

๕) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม

๖) อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี สำหรับส่วนราชการซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งส่วนราชการ แต่มีผู้บังคับบัญชาเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๗) อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี สำหรับส่วนราชการซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมแต่มีผู้บังคับบัญชาเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี ตามกฎหมายที่กำหนดเป็นการเฉพาะ

๘) ผู้ว่าราชการจังหวัด

๙) เอกอัครราชทูต

๑๐) ผู้ตรวจกระทรวง

๑๑) รองปลัดกระทรวง

๑๒) รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี และอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ได้แก่ รองเลขานุการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร รองเลขานุการคณะรัฐมนตรี รองผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ รองเลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ รองเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา รองเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน รองเลขานุการ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รองเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ รองเลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รองเลขานุการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และรองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๑๓) รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ได้แก่ รองเลขานุการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รองเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และรองเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๑๔) รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ และขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี ได้แก่ รองเลขานุการสภาการศึกษา รองเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรองเลขานุการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(๒) ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งระดับสูง ได้แก่

๑) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒) จเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือเทียบเท่า

๓) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือเทียบเท่า

๔) ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดีตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เทียบเท่าอธิบดี ตามระเบียบ ก.ตร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เทียบเท่าอธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๓^{๑๓}

๔. ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๕ แห่งประกาศฯ ได้แก่

(๑) กรุงเทพมหานคร

- ๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- ๒) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- ๓) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา เลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- ๔) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- ๕) ปลัดกรุงเทพมหานคร
- ๖) รองปลัดกรุงเทพมหานคร

(๒) เมืองพัทยา

- ๑) นายกเมืองพัทยา
- ๒) รองนายกเมืองพัทยา
- ๓) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา เลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการนายกเมืองพัทยา
- ๔) สมาชิกสภาเมืองพัทยา
- ๕) ปลัดเมืองพัทยา
- ๖) รองปลัดเมืองพัทยา

(๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัด

- ๑) นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ๒) รองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ๓) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา เลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการนายกององค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด

- ๔) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ๕) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๔) เทศบาลนคร

- ๑) นายกเทศมนตรี
- ๒) รองนายกเทศมนตรี
- ๓) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา เลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการนายกเทศมนตรี
- ๔) สมาชิกสภาเทศบาล
- ๕) ปลัดเทศบาล

^{๑๓} ระเบียบ ก.ตร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เทียบเท่าอธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๕) เทศบาลเมือง

- ๑) นายกเทศมนตรี
- ๒) รองนายกเทศมนตรี
- ๓) สมาชิกสภาเทศบาล
- ๔) ปลัดเทศบาล

(๖) เทศบาลตำบล

- ๑) นายกเทศมนตรี
- ๒) รองนายกเทศมนตรี
- ๓) ปลัดเทศบาล

(๗) องค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๓) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

๕. ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในศาล ตามข้อ ๖ แห่งประกาศฯ ได้แก่**(๑) ศาลยุติธรรม**

- ๑) ประธานศาลฎีกา
- ๒) รองประธานศาลฎีกา
- ๓) ข้าราชการตุลาการที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานศาลซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป เช่น ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค (ภาค ๑-๙) รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษาภาค (ภาค ๑-๙)

๔) ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไปที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานศาล ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดตำแหน่งและเทียบตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทบริหารระดับสูง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน^{๑๔} เช่น อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานศาลกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาลศัลยกรรมทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค

- ๕) เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
- ๖) รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

(๒) ศาลปกครอง

- ๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- ๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุดหรือตำแหน่งที่เทียบเท่ารองประธานศาลปกครองสูงสุด
- ๓) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานศาลซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป เช่น ประธานศาลปกครองกลาง รองประธานศาลปกครองกลาง อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น

^{๑๔} มาตรา ๑๓ พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

๔) ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไปที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานศาล ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง เรื่องการกำหนดตำแหน่งและเทียบตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่น^{๑๕}

๕) เลขานุการสำนักงานศาลปกครอง

๖) รองเลขานุการสำนักงานศาลปกครอง

(๓) ศาลรัฐธรรมนูญ

๑) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

๓) เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔) รองเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๖. ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตามข้อ ๗ แห่งประกาศฯ ได้แก่

(๑) ตำแหน่งสำคัญในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

(๒) หัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น เลขานุการและรองเลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เลขานุการและรองเลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขานุการและรองเลขานุการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ว่าการและรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เลขานุการและรองเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗. ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรอัยการ ตามข้อ ๘ แห่งประกาศฯ ได้แก่

(๑) อัยการสูงสุด

(๒) รองอัยการสูงสุด

(๓) ผู้ตรวจการอัยการ

(๔) ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป เช่น อธิบดีอัยการ อธิบดีอัยการภาค^{๑๖}

(๕) เลขานุการสำนักงานอัยการสูงสุด

(๖) รองเลขานุการสำนักงานอัยการสูงสุด

๘. ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของฝ่ายทหาร ตามข้อ ๙ แห่งประกาศฯ ได้แก่

(๑) ปลัดกระทรวงกลาโหม

(๒) รองปลัดกระทรวงกลาโหม

(๓) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(๔) รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(๕) ผู้บัญชาการทหารบก

^{๑๕} มาตรา ๑๒ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบประกาศคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง เรื่องการกำหนดตำแหน่งและเทียบตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่น

^{๑๖} มาตรา ๙ พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

(๖) รองผู้บัญชาการทหารบก

(๗) ผู้บัญชาการทหารเรือ

(๘) รองผู้บัญชาการทหารเรือ

(๙) ผู้บัญชาการทหารอากาศ

(๑๐) รองผู้บัญชาการทหารอากาศ

(๑๑) ข้าราชการทหารซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดีตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่เทียบเท่าอธิบดี^{๑๗}

๙. ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ^{๑๘} ตามข้อ ๑๐ แห่งประกาศฯ ได้แก่ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ผู้บริหารสูงสุด และรองผู้บริหารสูงสุด ของรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.) บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การรถไฟแห่งประเทศไทย การท่าเรือแห่งประเทศไทย บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

๑๐. ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามข้อ ๑๑ แห่งประกาศฯ ได้แก่

(๑) ประธานกรรมการ กรรมการ เลขาธิการและรองเลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

(๒) ประธานกรรมการนโยบาย กรรมการนโยบาย กรรมการบริหาร ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

(๓) ประธานกรรมการ กรรมการ เลขาธิการและรองเลขาธิการสำนักงานกำกับกิจการพลังงาน

(๔) ผู้ว่าการและรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

(๕) เลขาธิการและรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๖) เลขาธิการและรองเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

(๗) อธิการบดีและรองอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

(๘) ผู้บริหารสูงสุดและรองผู้บริหารสูงสุดขององค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน เช่น สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ

^{๑๗} ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่เทียบเท่าอธิบดี พ.ศ. ๒๕๖๓

^{๑๘} พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๙) ผู้บริหารสูงสุดและรองผู้บริหารสูงสุดของทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน เช่น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กองทุนประกันชีวิต กองทุนประกันวินาศภัย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กองทุนสงเคราะห์ สำนักงานกองทุนอ้อย และน้ำตาลทราย กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

(๑๐) ผู้บริหารสูงสุดและรองผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐนอกจากที่กำหนดตาม (๑) - (๙) เช่น สถาบันคุ้มครองเงินฝาก สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

๑๑. ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามข้อ ๑๒ แห่งประกาศฯ เช่น หัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง เภรัณยูภักพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่น^{๑๙}

๑๒. ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในต่างประเทศและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์การระหว่างประเทศ ตามข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ แห่งประกาศฯ ให้พิจารณาเทียบเคียงกับตำแหน่งของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศไทยตามแนวทาง ข้อ ๑ - ข้อ ๑๑ ข้างต้น

^{๑๙} มาตรา ๒๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อมูลการติดต่อกรณีมีข้อสงสัยหรือข้อสอบถามในการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ
เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (PEPs)

สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ สายด่วน ๑๗๑๐ หรือเบอร์สำนักงาน ปปง. หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๒๑๙-๓๖๐๐ ติดต่อส่วนงานที่กำกับดูแลธุรกิจ ดังนี้

ลำดับ	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ (ภายใน)
๑.	ผู้อำนวยการกองกำกับและตรวจสอบ	๕๐๓๐
๒.	ผู้อำนวยการส่วนงานวิชาการกำกับ	๕๐๕๐, ๕๐๖๙, ๕๐๗๒
๓.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๑	๕๐๔๗, ๕๐๕๕, ๕๐๕๖
๔.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๒	๕๐๕๑, ๕๐๗๐
๕.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๓	๕๐๕๔
๖.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๔	๕๐๕๕, ๕๐๕๖, ๕๐๕๘
๗.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๕	๕๐๔๕, ๕๐๗๓
๘.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๖	๕๐๕๒, ๕๐๖๗, ๕๐๖๘
๙.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๗	๕๐๔๔, ๕๐๔๙, ๕๐๖๔
๑๐.	ผู้อำนวยการส่วนกำกับและตรวจสอบ ๘	๕๐๔๔, ๕๐๖๕
๑๑.	ผู้อำนวยการส่วนประสานและขับเคลื่อนการประเมิน การปฏิบัติตามมาตรฐานสากล	๕๐๔๑, ๕๐๔๖